

*Den Goda Jorden ideell förening förmedlar kunskap om åkermarkens stora betydelse för kommande generationer.
Föreningen arbetar för att skydda åkermark från att bli förstörd för all framtid.*

Medlemsbrev oktober 2018

Ordförandens tankar

Mitt namn är Anne-Marie Lindén och jag hade det stora nöjet att väljas till ordförande i Den Goda Jorden vid det senaste årsmötet i våras. Våra medlemmar är spridda över Sverige och därför är det på sin plats att berätta lite om mig själv och mina tankar för föreningen.

Jag är född och uppvuxen på Lundaslätten, närmare bestämt Kornheddinge. Under min uppväxttid på en slättgård med grisuppfödning har jag sett hur vägar och bebyggelse krupit allt närmare och brett ut sig på åkermarken utan att någon riktigt brytt sig. Det var "Välstånd och Framtidstro" som gällde på sextio- och sjuttioalet. Jag utbildade mig till biolog och arbetade en tid på Utsädesföreningen i Svalöv. Min man Anders och jag köpte en gård utanför Ängelholm och driver sedan trettio år tillbaka en mjölkproduktion med 200 kor och växtodling på 225 ha. Under tiden har jag arbetat som lärare och rektor.

Asfalteringen har inte avstannat sen dess, snarare tvärtom. Det är med stor oro jag sett utvecklingen, inte bara i sydvästra Skåne, där den eskalerade i samband med bygget av Öresundsbron, utan överallt. Det "Välstånd och Framtidstro" som gällde för 40 - 50 år sedan är inte samma som i dag. Vill vi få "Välstånd och Framtidstro" måste vi tänka på våra basala behov, rent vatten i glaset och mat på tallriken i en hållbar omvärld. Dessa tankar har fått mig att engagera mig både lokalpolitiskt och naturligtvis i föreningen Den Goda Jorden.

Vårt syfte och mål med föreningen är ju att skapa ett varaktigt, verksamt lagligt skydd för åkermarken. Riksdagen har antagit 16 miljö kvalitetsmål för att framtida generationer ska få en acceptabel livsmiljö. I ett av dessa står det: "Odlingslandskapets och jordbruksmarkens värde för biologisk produktion och livsmedelsproduktion ska skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden och kulturmiljövärdena bevaras och stärks." Vidare kan man läsa en precisering av detta mål: "Åkermarkens fysikaliska, kemiska, hydrologiska och biologiska egenskaper och processer är bibehållna."

Hmm, man kan undra hur mycket kommunerna tar fasta på detta när ett logistikföretag kommer viftande med löfte om hundratals arbetstillfällen. Kommunerna har ett planmonopol och länsstyrelsen kan påpeka men inte kräva. Min målsättning är egentligen tudelad: vi måste arbeta med lagstiftningen och den vägen få ett starkare skydd. Glädjande nog har några domar rörande exploatering av jordbruksmark hos Mark- och Miljööverdomstolen börjat att gå vår väg. Läs mer: www.dengodajorden.se/2018/09/20/rattslaget-nar-det-galler-exploatering-av-jordbruksmark/. Men vi måste även arbeta med oss "vanliga medborgare". Det är min fasta förvisning att om vi har opinionen med oss och fler inser det katastrofala i det hänsynslösa utnyttjande som åkermarken är utsatt för, kommer detta också att avspeglats i lagstiftningen innan det blir för sent. Men för att kunna uppnå detta måste vi oförtrutet kämpa vidare!

Sommaren har varit en påminnelse om detta. I juli hade jag möjligheten att tillsammans med några andra i föreningen besöka Almedalen och där försöka påverka, informera och dela ut vår skrift ”Hopp för åkermarken”. Ett genomgående tema där var torkan och livsmedelsförsörjningen i ”kris och krig”. Många var medvetna om problemet, men fortfarande går det ju att köpa mat på ICA. Verkligheten är inte alltid så påträngande men till slut går det inte att köpa mat, inte ens för pengar. Jag deltog även vid årets Bertebos konferens i augusti i Falkenberg där frågan lyftes till en global nivå. Att tro att man kan köpa mat någon annanstans ifrån när det krisar hemma, det är bara naivt. Vi befinner oss på rymdskeppet Jorden, låt vara ett stort sådant, men med mycket begränsade resurser.

Låt oss arbeta tillsammans för åkermarken, på alla de nivåer vi har möjlighet till. Från det lilla till det stora, prata med din granne, kusin och arbetskamrat. Delta i samhällsdebatten om du har möjlighet till det. Dela våra inlägg på sociala medier. Hjälptill att sprida vår informationsskrift till beslutsfattare. Och framförallt Tack för ditt stöd !

Jordbruksverkets miljömålsprojekt om exploatering av jordbruksmark

Utifrån erfarenhet från ett genomfört miljömålsprojekt föreslår Jordbruksverket följande åtgärder:

1. Jordbruksverket avser att fortsätta sin dialog med kommunerna om exploatering av jordbruksmark.
2. Plan- och bygglagen bör ändras enligt SOU 2014:50 och då ge länsstyrelserna rätt att ingripa mot en plan som strider mot reglerna i miljöbalken om jordbruksmark.
3. Den 10-gradiga skalan från 1970-talet som används idag är inte aktuell och dessutom för grov för att användas vid kommunal planering. Denna bör tas bort.
4. Istället föreslår Jordbruksverket att Boverket bör få ett tydligare uppdrag att, i samråd med Jordbruksverket, ta fram ett vägledningsmaterial till länsstyrelserna om hur de ska vägleda kommunerna i arbetet med 3 kap 4 § miljöbalken. Parallellt med detta bör länsstyrelserna få i uppdrag att genomföra en inventering av jordbruksmarken med avseende på olika kvalitets- och kvantitetsparametrar och utifrån detta skapa ett regionalt kunskapsunderlag när det gäller jordbruksmarken i det egna länet.

I rapporten finns även en sammanfattning av rättsläget efter domar i Mark- och miljööverdomsolen, en presentation av aktuella domar och vad dessa leder till. Föreningen har även lämnat synpunkter på denna rapport. Rapporten och synpunkterna hittar du på: www.dengodajorden.se/2018/09/28/foreningens-synpunkter-pa-jordbruksverkets-rapport-om-exploatering-av-jordbruksmark/

Jordbruksmarkens framtid

Länsstyrelsen i Jönköpings län har publicerat ett material kallat ”Jordbruksmarkens framtid”. Det är framtagit i samarbete med LRF, Jordbruksverket, Jönköpings kommun och Jönköpings läns museum. Materialet är tänkt att användas som underlag i olika beslutsprocesser. De vill med underlaget skapa en kunskapskälla om jordbruksmarkens värde för en ökad förståelse och möjlighet till konsumentpåverkan. De underlag som är framtagna, hoppas de kunna ligga till grund för diskussioner om framtida resurshållande. Materialet ska även användas i handlingsplanerna för den regionala livsmedelsstrategin och som underlag till åtgärdsgenomförande av den gröna handlingsplanen. Materialet hittar du på: www.dengodajorden.se/2018/09/18/jordbruksmarkens-framtid/

Länsstyrelsen i Jönköping sätter ned foten

Länsstyrelsen i Jönköping var inbjudna till kommunstyrelsens utskott i Sävsjö för att diskutera möjligheterna till att bebygga jordbruksmark. Beskedet som politikerna fick gör att man nu väljer att inte gå vidare med ett sådant förslag. Länsstyrelsen var mycket tydliga i att lagen inte ger utrymme för att planlägga tomter på denna typ av produktiv jordbruksmark.. Vi hoppas nu att Länsstyrelserna runt omkring i landet tar efter Jönköpings exempel. Vi förväntar oss även att de förslag om skärpningar i Plan- och bygglagen som nu senast föreslagits i Jordbruksverkets rapport ovan kommer att tas upp i riksdagen och beslut fattas om att ge Länsstyrelserna ingripande grund i planläggningar. För att vi ska kunna värna jordbruksmarken krävs att någon håller koll på kommunerna och styr dem i rätt riktning.